

Bruselj, 13.12.2013
COM(2013) 882 final

ANNEXES 1 to 2

PRILOGI

k

**SPOROČILU KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**Okvir kakovosti EU
za predvidevanje sprememb in prestrukturiranje**

PRILOGA I

DIREKTIVE EU O UDELEŽBI IN VARSTVU DELAVCEV V PRIMERIH PRESTRUKTURIRANJA

Varstvo delavcev v primeru plačilne nesposobnosti njihovega delodajalca:

- Cilj Direktive o plačilni nesposobnosti delodajalca (2008/94/ES) je delavcem zagotoviti minimalno varstvo v primeru plačilne nesposobnosti delodajalca. Države članice zavezuje k vzpostavitvi organa (jamstvene ustanove), ki zagotovi plačilo neporavnanih terjatev delavcev. Poleg tega morajo države članice sprejeti potrebne ukrepe za zagotovitev, da neplačevanje obveznih prispevkov s strani delodajalca, še preden postane plačilno nesposoben, ne prizadene delavčeve upravičenosti do nadomestil do tiste mere, do katere so bili prispevki delavcev obračunani pri viru izplačevanja njegovih dohodkov.

Obveščanje delavcev in posvetovanje z njimi na nacionalni ravni:

- Direktiva o določitvi splošnega okvira za obveščanje in posvetovanje z delavci v Evropski skupnosti (2002/14/ES) si prizadeva okrepiti dialog znotraj podjetij in zagotoviti udeležbo delavcev pred sprejemanjem odločitev, da bi se izboljšalo predvidevanje težav in preprečevanje kriz. Nanaša se na podjetja, ki zaposlujejo najmanj 50 delavcev, ali obrate, ki zaposlujejo najmanj 20 delavcev, ter določa obveščanje in posvetovanje s predstavniki delavcev o razvoju gospodarskega položaja podjetja, razvoju zaposlovanja in odločitvah, ki lahko povzročijo spremembe v organizaciji dela ali v pogodbenih razmerjih;
- Direktiva v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov (2001/23/ES) določa, da se pravice in obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe o zaposlitvi ali delovnega razmerja, obstoječega na dan prenosa, prenesejo z odsvojitelja (stranka, ki preneha biti delodajalec) na pridobitelja (v skrajšani obliki „nov“ delodajalec). Direktiva določa tudi, da prenos odsvojitelju ali pridobitelju ne daje podlage za odpuščanje. Poleg varstva pravic delavcev direktiva o prenosih podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov določa, da morata odsvojitelj in pridobitelj predstavnikom delavcev, ki jih predlagani prenos prizadene, zagotoviti določene informacije in se v primeru, da katera koli stranka predvidi ukrepe v zvezi z delavci, posvetovati z njihovimi predstavniki in si prizadevati za sklenitev sporazuma;
- Direktiva v zvezi s kolektivnimi odpusti (98/59/ES) določa, da mora delodajalec, ki predvideva kolektivne odpuste, predstavnikom delavcev zagotoviti določene informacije v zvezi s predlaganimi odpusti in z njimi pravočasno začeti posvetovanja, da se doseže sporazum. Ta posvetovanja morajo zajemati načine, kako se izogniti odpustom ali zmanjšati njihovo število in kako ublažiti njihove posledice, tako da se uporabijo spremljajoči socialni ukrepi, usmerjeni zlasti v pomoč za prezaposlitev ali preusposabljanje odpuščenih delavcev. Direktiva tudi določa, da je treba javne organe uradno obvestiti o kakršnih koli načrtovanih kolektivnih odpustih in da se ti odpusti ne smejo izvesti prej kot 30 dni po tem obvestilu.

Obveščanje delavcev in posvetovanje z njimi na nadnacionalni ravni:

- Direktiva o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti (94/45/ES, prenovljena z Direktivo 2009/38/ES) se nanaša na družbe in povezane družbe, ki zaposlujejo najmanj 1 000 delavcev in v dveh državah članicah najmanj po 150 delavcev.

Omogoča vzpostavitev Evropskega sveta delavcev, tj. predstavništva delavcev v državah članicah, v katerih družba opravlja dejavnosti, ki ga je treba obveščati in se z njim posvetovati o poslovnem uspehu in kakršnih koli pomembnih predvidenih spremembah;

- tri direktive določajo udeležbo delavcev (tj. obveščanje, posvetovanje in v nekaterih primerih sodelovanje v nadzornem svetu ali upravnem odboru) v podjetjih, ki sprejmejo statut evropske družbe (Direktiva 2001/86/ES) ali statut evropske zadruga (2003/72/ES) ali ki nastanejo s čezmejnimi združitvami (2005/56/ES).

NAJNOVEJŠE POBUDE NA PODROČJU PREDVIDEVANJA IN UPRAVLJANJA SPREMEMB IN PRESTRUKTURIRANJA

Evropska komisija je v zadnjih letih uvedla več posebnih pobud na področju predvidevanja in upravljanja sprememb in prestrukturiranja (npr. oblikovanje foruma o prestrukturiranju, na katerem so bili obravnavani številni primeri inovativnih praks). Leta 2002 in leta 2005 sta potekala dva kroga posvetovanj z evropskimi socialnimi partnerji, na podlagi katerih so bile oblikovane „Smernice za obvladovanje sprememb in njihovih socialnih posledic“¹. Vendar to besedilo ne določa nobenega ustreznega mehanizma za razširjanje in izvajanje ter je v veliki meri še vedno prezrto.

Evropska komisija je financirala tudi številne študije na tem področju² in zagotovila podporo skupnemu delovnemu programu evropskih socialnih partnerjev, ki vključuje tudi integrirani projekt o prestrukturiranju v državah EU-27.

Komisija je leta 2009 objavila uporabno zbirko najboljših praks v Evropi na področju predvidevanja, priprave in dobrega upravljanja prestrukturiranja z naslovom „Kontrolni seznam za postopke prestrukturiranja“³. Ta kontrolni seznam je treba obravnavati kot dodatek, ki dopolnjuje sklop najboljših praks iz predlaganega okvira kakovosti EU za predvidevanje sprememb in prestrukturiranje.

Poleg tega zbirka podatkov ERM Eurofounda o podpornih instrumentih za prestrukturiranje⁴ zagotavlja informacije o približno 400 ukrepih v državah članicah Evropske unije in na Norveškem. Nacionalne vlade, organizacije delavcev in sindikati spadajo med organe, ki zagotavljajo podporo podjetjem, ki morajo izvesti prestrukturiranje, in prizadetim delavcem. Opisi podpornih instrumentov vključujejo njihove značilnosti, udeležene akterje, vire financiranja, prednosti, pomanjkljivosti in rezultate. Cilj je obveščati vlade, socialne partnerje in druge udeležence o vrstah podpore, ki so na voljo.

Evropska komisija je leta 2012 v zeleni knjigi o prestrukturiranju⁵ opredelila uspešne prakse in politike na področju prestrukturiranja in prilagajanja spremembam za spodbujanje zaposlovanja, rasti in konkurenčnosti v okviru strategije Evropa 2020.

Evropski parlament je 15. januarja 2013 sprejel Cercasovo poročilo s posebnimi zahtevami za Komisijo glede ukrepanja na področju prestrukturiranja.

¹ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=782&langId=en>.

² Glej na primer projekt, ki se financira iz pilotnega projekta Evropskega parlamenta „Spremljanje delavcev med industrijskimi spremembami“ in ki ga upravlja mednarodni center za usposabljanje Mednarodnega urada za delo (ITC-ILO, Torino), z obsežnim opisom nacionalnih sistemov držav EU-27 za predvidevanje in upravljanje prestrukturiranja na naslovu: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=819&langId=en>.

³ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=782&langId=en>.

⁴ <http://www.eurofound.europa.eu/emcc/erm/supportinstruments/>. Glej tudi „Javni instrumenti za podporo prestrukturiranja v Evropi – Poročilo ERM iz leta 2011“, <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1165.htm>.

⁵ (COM(2012) 7 final), <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=699&consultId=9&furtherConsult=yes>.

PRILOGA II

SMERNICE EU O DOBRIH PRAKSAH NA PODROČJU PREDVIDEVANJA IN UPRAVLJANJA PRESTRUKTURIRANJA V AVTOMOBILSKI INDUSTRIJI IN JEKLARSTVU

CARS

V akcijskem načrtu CARS 2020, ki ga je Evropska komisija sprejela 8. novembra 2012, so navedeni številni posebni ukrepi politike, ki bodo sprejeti v prihodnjih letih. Komisija je naknadno vzpostavila **strokovno skupino CARS 2020 za spremljanje izvajanja** akcijskega načrta.

Akcijski načrt CARS 2020 poudarja, da je dober socialni dialog na vseh ravneh (na ravni podjetja, lokalni in nacionalni ravni ter ravni EU) ključni element predvidevanja in dobrega upravljanja postopkov prestrukturiranja, pri čemer se zlasti sklicuje na vprašanje prilagajanja industrije. Za postopek prestrukturiranja je odgovorna zlasti industrija, vendar imajo dopolnilno vlogo tudi Komisija, države članice in lokalni organi. Komisija se je zlasti zavezala, da bo:

- še naprej spremljala/pregledovala dejavnosti prestrukturiranja in njihovo natančno usklajenost z zakonodajo EU, zlasti s pravili o državni pomoči in notranjem trgu;
- opredelila dobre prakse in spodbujala anticipativni pristop k prestrukturiranju ob posvetovanju s predstavniki regij avtomobilske industrije, organi za zaposlovanje in deležniki v sektorju, vključno s socialnimi partnerji;
- ponovno vzpostavila medresorsko delovno skupino za proučevanje in spremljanje glavnih primerov zapiranja avtomobilskih obratov ali znatnega zmanjšanja proizvodnje. Delovna skupina je bila dejavna in zelo učinkovita v preteklih primerih v avtomobilski industriji ter si bo prizadevala za poenostavitev uporabe ustreznih skladov EU (z zagotavljanjem tehnične pomoči, skrajšanjem čakalne dobe, svetovanjem o najbolj učinkoviti uporabi virov, spremljanjem in poročanjem);
- v primerih zapiranja obratov in znatnega zmanjšanja proizvodnje pozvala države članice, naj premislijo o uporabi Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji;
- spodbujala države članice, naj izkoristijo sisteme za prožnost delovne sile in njihovo sofinanciranje iz ESS ter z njimi pomagajo dobaviteljem, ki morda potrebujejo dodaten čas, da bi našli nove stranke po zaprtju/zmanjšanju proizvodnje avtomobilskih obratov.

STEEL

Evropska komisija je akcijski načrt Steel sprejela 11. junija 2013⁶. V njem so navedeni številni posebni ukrepi politike, ki bodo sprejeti v prihodnjih letih. Komisija je naknadno vzpostavila **strokovno skupino na visoki ravni v okviru akcijskega načrta Steel za spremljanje izvajanja** akcijskega načrta.

Komisija je v zvezi s tem pozvala države članice, naj:

- proučijo možnost, da bi z regionalnimi organi skupaj uporabljale Evropski socialni sklad (ESS) za **prekvalifikacijo in preusposabljanje** delavcev, vključno z oblikovanjem posebnega ukrepa financiranja, povezanega z jeklarskih sektorjem;
- proučijo možnost, da bi v prihodnjem programskem obdobju skupaj z regionalnimi organi uporabljale **strukturne sklade** za ublažitev socialnih učinkov prestrukturiranja v jeklarskem sektorju;
- spodbujajo **dialog med socialnimi partnerji**, da se doseže dogovor o začasni pobudah za ohranjanje delovnih mest, kot je možnost uvedbe **sistemov za prožnost delovne sile**, predvsem v zvezi s ciklično prilagoditvijo.

Industrija je bila pozvana, naj:

- bo aktivna pri **odpravljanju vrzeli in pomanjkljivosti na področju znanja in spretnosti**;
- še naprej izvaja potrebno **prilagajanje industrije** v skladu z najboljšimi praksami v zvezi s predvidevanjem sprememb in prestrukturiranja, tudi s socialnim dialogom in primerno udeležbo regionalnih deležnikov;
- prouči **potrebe po prestrukturiranju** in možne **prilagoditve zmogljivosti** glede na prihodnje povpraševanje v ključnih sektorjih, pri tem pa upošteva potrebe po drugačni obravnavi strukturnih in cikličnih gibanj;
- **sodeluje z drugimi deležniki**, zlasti z nacionalnimi in regionalnimi organi, pri zagotavljanju, da se ciklične **presežne zmogljivosti** obravnavajo z **začasnimi javno podprtimi ukrepi** za dolgoročno ohranjanje zaposlovanja.

⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/steel-action-plan_en.pdf.